GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 56.

We Srzodę Dnia 12. Lipca 1797.

Z Paryża d. 23. Czerwca.

Dyrektoryat przez nadzwyczaynego kuryera z Londynu odebrał wiadomość, że lord Malmesbury, ktòrego rząd na pełno mocnika negocyacyy obrał, gotow iest wyiechania do Lill, iak skoro rząd Francuzki negocyacye zechce tam rozpocząć. Dyrektoryat odpowiedział na to, iż wspomniony pełnomocnik natychmiast może się do Lill udać.

Obywatel Colchon sekretarz naszey legacyi pokoiu poiechał iuż ztąd do Lill, a Letourneur, Maret i Pleville za nim pośpieszą. Telegraf w Lill, który od dawnego czasu nie był używany, zacznie znowu bydź czynnym.

D. 19 t. m. dyrektoryat uczynił znowu przełożenie radzie 500 względem złego stanu skarbu. Woyna, mòwi między innym do rady, pewnie iest bliska ukończenia; winniśmy pokoy waleczności obrońców oyczyzny. Woyna ciągnie za sobą wielkie wydatki, i łatwo obywatele Reprezentanci pomiarkuiecie, że te od iednego razu nie mogą bydź odcięte, iak przestaniemi stać na przeciw nieprzyiacielowi. Bądźcie pewni Obywatele Reprezentanci że dyrektoryat nayściśleyszą oszczędność każe zachować; ale do zastąpienia służby muszą się potrzebne pieniądze znaydować. Przeszło 30 mill: wydatków zostały odwleczone, a iednak wszystkie części publiczney służby cierpią; naynagleysze przedmioty doznaią niedostatku pieniędzy. Dyrektoryat wystawia wam z odwagą niedostatek publicznego skarbu, ponieważ wie, że ten naprawiony bydź może, &c.

Gromady Marsylii i Aubagne, kazały wieść odwołać, iakoby jenerała Buonaparte w obrazie spalić kazały, rozszerzaca tey nowiny oskarżyć i kopią swey rezolucyi jenerałowi Buonaparte posłać.

Nasz poseł w północney Ameryce obywatel Adet powròcił tu iuż nazad.

Jenerałowie Hoche i Debelle są do Paryża wezwani.

Klub nowych jakobinów w domu Montmorency swoie posiedzenia rozpoczął; Ginguene iest iego prezydentem. Liczba iego członków dochodzi do

500 osob, między któremi iest 80 deputowanych z dawney trzeciey części konwencyi.

Z Wenecyi piszą, że 4 Wenecke liniowe okręty i 2 fregaty stoią tam pogotowiu do odpłynienia z konopiami i innemi okrętowemi potrzebami do Tulonu.

Wczoray ieden deputowany żalił się w radzie 500 na rezolucyą dyrektoryatu, podług którey wszystkie listy z Włoch i Hiszpanii (wyiąwszy Paryż) od kommifsarzy rządowych otwierane bywaią, i wszystkie listy od wyprowadzonych xięży lub emigrantów, albo takie, któreby rzeczypospolitey groziły do ministra policyi odsyłane bywaią. Żądał aby tę rezolucyą cofnięto; ale w przód do kommifsyi iego żądanie odesłano.

Doktór Schult w tych dniach, oddał radzie starszych Chiński rękopism, który w 135 wierszach na palmowych liściach pisanych, całe polityczne prawo Chin w sobie zawiera.

Między mieszkańcami Ferrary i Bononii panuie nieiaka narodowa nienawiść; dla czego pierwsza wolałaby się do Wenecyi przyłączyć, gdyż oprócz tego Bononia ma 9 mill: narodowych długow, a iey źrzodła tylko 3 mill: wynoszą.

Leclerc nalegał w radzie 500 d. 19 t. m. aby dekret, znoszący ustawę pozwalaiącą pod dozorem dyrektoryatu skarbowi narodowemu zaciągania pieniędzy dzień przed tym zapadły, nazad był cofniony, ponieważ zaproponowano go w ten czas radzie, gdy wiedziano, że różne członki do zgromadzenia nie przyydą, i że z tąd się okazuie iakoby szkodliwa niezgoda między skarbem narodowem i dyrektoryatem osobistością trącąca panowała. Tu powstała wielka kłotnia, która tak daleko zaszła, iż Males i la Haye chcący obydwa mowić porwali się do siebie i prezydent Pichegru musiał głowę nakryć. Sawary po uciszeniu się popierał zdanie Leclerc, i dodał że kommifsya skarbowa przez nie dostarczenie dyrektoryatowi potrzebnych pieniędzy, chce go do zawarcia pokoiu przymusić, i że ten dekret wszelką nadzieię chwalebnego pokoiu odbiera, ponieważ zagraniczne mocarstwa dowiedziawszy się o stanie naszego skarbu będą nam nie przyiemne propozycye czynić. Lecz mimo tych wszystkich przekładań, większość wołała względem tey propozycyi porządku dniowego, tak iż ten dekret z dodatkiem iednak Cholleta, że negocyacye pieniędzy pod odpowiedzialnością samey kommifsyi maią się dziać, potwierdzony został.

Obywatel Lariviere iest na mieyscu Pichegru prezydentem rady 500 obrany, a obywatel Bernard St. Afrique prezydentem rady starszych.

Z Lyonu donoszą pod dniem 14, że z Włoch 5 wozów idących naładowanych 20 do 24 mill: gotowych pieniędzy, które Buonaparte z kontrybucyi do Paryża posyła, pod mocną eskortą przez to miasto przeszło.

W tych dniach obywatel Berbier i Meunier, za fałszywe świadectwa w sprawie Babeouf zostali od kryminalnego sądu departamentu Loary na 20 letnie więzienie skazani.

Na sefsyi d. 20 rady 500 domagał się Pastoret, aby żądać od dyrektoryatu obiaśnienia względem politycznych związków między Francyą i Ameryką. Żądał przytym aby wyznaczono kommifsyą do roztrząśnienia rezolucyi dyrektoryatu, którą każe Amerykańskie okręty iak własność

nieprzyiacielską traktować. Pastoret rozumi tu, iż dyrektoryat za daleko się posiągnął: ma prawda podług konstytucyi prawo proponowania woyny; ale ciało prawodawcze może tylko samo woynę deklarować, a bez deklaracyi woyny nie można nieprzyiacielskich kroków rozpoczynać. Obydwie propozycye odesłała rada do kommifsyi.

W radzie 500 wnoszono na nowo aby przyzwoicie obmyślić los wierzycielow dawnego Belgium, żeby dożywocia, pensye i pieniądze, które dawny rząd Belgii i Leodyum opłacał iako też należęce się Xdzom pensye dokładnie podane były. Ci wierzyciele, którzy w przeciągu trzech miesięcy nie podadzą swych rachunkow, maią swe prawo tracić &c. Odesłała rada do kommifsyi skarbowey.

Do St Domingo 3 nowych agentow ma bydź posłanych. Jeden deputowany skarżył się w tych dniach w radzie 500 mocno przeciw morskiemu ministrowi i wiele mu wyrzucał.

Kommifsarze na wyspach za wiatrem i Guyana, Hugues, Lebas i Jeannet są także nazad odwołani, i maią dyrektoryatowi dać sprawę z swego poselstwa.

Na wodach wschodnich Indyy zabrał nasz korsarz Emilie 3 Angielskie okręty z ryzem i iednę szalupę. Kapitan obywatel Surcouf udał się potym na tę szalupę, która 19 ludzie i 2 armaty miała, i zdobył nią Angielski okręt Triton, który 26 dwunastofuntowych armat i 150 ludzi miał. Minister marynarki Truguet oznaymił oprocz tego o zabranych swieżo przez naszych korsarzy 18 okrętow, między którémi znayduie się ieden Angielski idący z 350 beczek z S. Domingo, drugi 300,000 liw. maiący wartości, i ieden Slop 80,000 liw. wartości pod Pruską banderą, ale i ten za dobrą pryzę uznany.

Proponowano wysłać dostateczną siłę woyskową do St. Domingo dla utrzymania tam spokoyności.

Fakcye na nowo się wszczenaią: niemal co dzień bywaią w pałacu królewskim kłotnie, które zazwyczay poprzednikami są ważnieyszych zdarzeń. Członki nowego towarzystwa pod tytułem: *Okrąg konstytucyyny*, staraią się woysko na swoią stronę przeciągnąć, gdy tym czasem bez imienne pisma wszystkiego używaią aby obruszyć woysko przeciw Paryżanom. Liczne dzienniki pomnażaią co raz bardziey ogien niezgody, i zapewne tego lata doczekamy się znowu scen okropnych.

Tuteyszy klub teofilantropow, który także klubem jakobinow zrobić chciano, składa się, mowi ieden z tuteyszych dziennikow, z samych ludzi, którzy tam moralne czytania miewaią, nabożnne piesni spiewaią i modlą się. Dziennik *l'Eclair* mieści w sobie następuiącą anekdotę: Przed dwiema dniami pokazała się kobieta na Elizeyskich polach spaceruiąca, którey stroy składał się z iedney tylko sukni z przezroczystey gazy i pasem przepasana była. Wzrok wszystkich obrocił się na nią, tak że nie mogła przed ciekawemi dosyć szypko uyść. Liczna kupa przypatrywaczow zaszła iey z przodu od iey powozu; ale ta bezwstydnica nie zarumieniła się, owszem ciekawie się tym ludziom przypatrywała. Kawaler, który ią prowadził nosił okulary.

Z Londynu d. 23. Czerwca.

Wczoray rozpoczęty się kryminalne inkwizycye przez woyskowy sąd na okrę-

)2(

cie Neptun na Tamizie przy Greenhithe, Ryszarda Parker, mniemanego admirała i prezydenta delegatow buntowniczey flotty przy Nore. Woyskowy sąd składa się z wice admirała Tomasza Pasley i kapitana Stanhop, Markham, Williamson, Wells, Lane, Laforey, Williams, King, Pierpoint, Riou i Erasma Gower. Admirał Buckner był iako pierwszy świadek przecim oskarżonemu słuchany, ktòremu zadaią, iż on na flocie Królewskiey między maytkami bunt wzniecił. Z pierwszych inkwizycyy pokazuie się iednak, że Parker zawsze imieniem delegatow czynił. Wszyscy są bardzo ciekawi iak się ten proces ukończy, bo od losu tego człowieka zawisł los wszystkich delegatow. Inkwizycye potrwaią kilka dni.

O dzisieyszych inkwizycyach Parkera mamy iuż wiadomość, gdzie dwoch kapitanow przeciw niemu świadczyło, ale nic więcey iak pierwsi nie odkryli. — Gdy się inkwizycye Parkera otwierały, stanął profos z dobytem mieczem przy nim.

Żona Parkera, która się ieszcze w Szkocyi bawiła, iest do Edinburga przed magistrat do wysłuchania pociągniona. Oświadczyła przed magistratem, że nic opowadach, ktòre iey męża do insurrekcyi skłoniły niewie, poniewaź od miesiąca maią żadnych listow od niego nie miała. Zdrowie iey męża, dodała, musi bydź bardzo skołatane; dawniey ieszcze cierpiał pomięszanie zmysłow, i iego siostra podobną chorobę cierpiała. Mòwiła, żeby rada do Londynu iechała, ale iey brakuie na drogę pieniędzy. Wszystkie iey listy i papiery przerzucono, ale nic co by się do iey męża ściagało, nie znaleziono.

Teraz słychać, iż oprocz lordow Morpeth i Gower, lordowie Pembroke i Glanville z Malmesburem do Lill poiadą.

Tuteyszy Pruski poseł baron Jacobi poiechał wczoray na Paryż do Karlsbadu.

W Spithead rozpoczęły się woyskowe inkwizycye buntownikow na fregacie Pompea od Bridporta flotty, Gutherie, Colloway, Asyley, Johnson i Dapis. Spisek ich miał za cel podług inkwizycyi złożenie teraźnieyszych ministrow i przyspieszenie pokoiu. Występek ich, ieżeli będzie dowiedziony powinien bydź podług ustaw śmiercią karany.

Pocztowy okręt Portland, ktory z Nowegoiorku do Dower przybył, wiadomość tę przywiozł, iż na wszystkie okręty w portach Amerykańskich embargo włozono.

Gdy bunt przy Nore iest iuż zupełnie usmierzony, wracaią woyska do swych kwater nazad. — Ustawiczny deszc, ktòry unas pada, podobno będzie dla urodzaiow szkodliwy.

Bank był wczoray zgromadzony, gdzie czytano list P. Pitta, w ktòrym pisze, iż chce parlamentowem aktem do dalszego czasu odwlec wypłacanie gotowemi pieniądzmi, chyba żeby odebrał od banku wiadomość, ktòraby go do oddmiany iego zdania nakłoniła. Dyrektorowie banku przystali w odpowiedzi na iego zdanie, z dodatkiem tylko, ieżeliby byli wstanie, że w każdym czasie gotowemi pieniądzmi zaczną wypłacać. P. Durand pytał się czy rząd zapłacił swóy dług bankowi? Rządca niewątpi wcale, iż cały dług 8 mill. 100,000 wynoszacy w przeciągu tego roku wypłacony będzie.

Amerykańskie papiery trzymaią tu nie ktòrzy za lepsze, iak Angielskie. Obydwa

bankierowie Baring z komp. i Capenowe, z komp. są agentami Amerykańskiemi i publicznie oznaymili, iż ostatniego stycznia przypadaiącą prowizyą zupełnie wypłacą.

Jenerał Kościuszko odiechał iuż z Bristol, gdzie mu deputacya od obywatelow srebny serwis 100 Gwineow wartaiący ofiarowała, do połnocney Ameryki.

Z Turynu d. 14 Czerwca.

Ostatnie wiadomości donoszą o poruszeniach w rożnych prowincyach. Od pierwszych dni czerwca Turyn iest nieiako w oblężeniu; patrole piechotne i konne obiegaią wszystkie ulice, po 2 armaty postawione u każdych drzwi arsenału, a 4 przed cytadelą: 5 batalionow wprowadzono z prowincyy woyska w nocy do miasta. Niemal cała armia, ktòra wzdłuż Teciny stała, odebrała rozkaz wniścia do Piemontu, a armia Piemoncka iest podzielona na małe korpusy po 4 do 5000, ktòra iest po roznych miastach prowincyalnych rostawiona, a szczegulniey w dolinie Bormida.

W tych tedy okolicznościach postanowił Król d. 4 czerwca regencyą, ktòrey tym czasowo naywiększą władzę nadał; ta składa się z wielkiego iałmużnika biskupa Buronzo, rządcy miasta i prowincyi Turynu kawalera Salmour, pierwszego prezydenta senatu hrabiego Adami, regenta wielkiey kancelaryi hrabiego Avogrado, pierwszego sekretarza zagranicznych interefsow kawalera Damiani i pierwszego sekretarza woiennego kawalera St. Martino de Colloretto. Ta rada iest postanowiona dla naradzenia się o interefsach kraiu i do przedsięwzięcia imieniem Króla w nagłych przypadkach lub opoźnieniu się iego potrzebnych śrzodków. Sekretarze stanu i woienny odebrali na ten koniec rozkaz oznaymienia w imieniu Królewskim wszystkich rozkazow, które rada za potrzebne uzna, i wykonania ich z dokładnością i spiesznością. Rada ta będzie miewała swoie naradzenia w pokoiach Królewskich, lub w izbie sekretarza stanu; w tey radzie nie masz żadnego kompletu przepisanego, i w przypadku choroby lub opoźnienia czterech dosyć iest do radzenia i przedsięwzięcia decyzyi.

W Rzymie zawsze ieszcze wielkie poruszenie panuie. — Margrabia Mafsimi poiedzie iako ambafsador dworu Rzymskiego do Paryża. Adwokat Corirosi ma partykularne poselstwo do wymowienia przed dyrektòryatem zaboystwa Bafsewilla.

Obywatel Canclaux, ambafsador Francuzki w Neapolu, stanął tam d. 27 maia; na drugi dzień oddał pierwszą wizytę Xciu Castelcicala, dyrektorowi kancelaryi zagranicznych interefsow i Xciu Pignatelli Belmonte, z ktorym miał długą konferencyą. Mowią, że ma zlecenie żądania umowionych pewnych summ w sekretnych artykułach pokoiu od dworu Neapolitańskiego. — Król i Królowa byli w Pulle gdzie oczekiwali Arcy Xżniczki Austryackiey.

Z Gratz d. 1. Lipca.

Ostatnie wiadomości z Tryestu nic nie wspominaią o woyskowych przedsięwzięciach, które z tego miasta na wschod i zachod wyprawiane są. Mówią tylko, że wiele Austryackiego woyska ściąga się lądem i wodą ku Istryi i Dalmacyi, i że się spodziewaią w krotce te prowincye pod Austryackim berłem widzieć. Od Fryolu wiemy tylko, że przy odeyściu ostatniey poczty wszystko podług dawnego położenia zostawało. W Weneckim Fryolu ma

zarazliwa choroba panować, która bardzo wiele ludzi zabiera. Stoiące Francuzkie woyska w Udinie i Palmanowa, dla skrocenia sobie czasu ćwiczą się co dzień w ewolucyach woyskowych.

W Wenecyi także nic nowego nie zaszło, oprocz że municypalność tamteysza nader w swoich pracach iest czynna.

Z Medyolanu donoszą pod d. 22 czerwca, że jenerał Buonaparte miewa wciąż z margrabią de Gallo i Cesarskim jenerałem Meerfeld w Montebello konferencye, i że tam także przeszły minister Cesarski w Wenecyi baron Humburg przybył.

W Lombardyi na końcu przeszłego miesiąca obchodzono dwie wielkie uroczystości, iednę d. 27 czerwca na pamiątkę poległych w woynie Włoskiey wszystkich Francuzow. (To żałobne święto w cale w nowem sposobie obchodzono.) Drugie, święto federacyi Włoskich rzeczypospolitych, z wielką okazałością w Medyolanie odprawione.

W Genui d. 14 czerwca zaprowadzono nowy porządek rzeczy i tymczasowy rząd instalowano. Wszystkie te uroczystosci nadzwyczayna wesołość otaczała i okrzyki: wolność, rowność aż się obłoki obiiały. Około południa stanęły na wielkim rynku i po innych rożnych mieyscach drzewa wolności, a popołudniu zebrawszy lud siły przystąpił do zwalenia przed exxiążęcym pałacem dwoch kolosalnych bustow Andrzeia i Jana d'Oria (oyca i syna) i zburzywszy ich, głowy i ręce położono przed drzewem wolności Potym przystąpiono do spalenia tak nazwaney złotey Xięgi arystokratow i popioł pod tysiącznemi przeklęstwy na powietrze rozrzucono. Wielu takowych panow oddaliło się w tym dniu, niechcąc bydź swiadkami swego upokorzenia; inni zostali, i chociaż swych praw pozbawini, naymnieyszey przykrości nie doznali; bo iak iedno pismo Włoskie mówi, *li patrioti sono onesti e generosi*! (patrioci są poczciwi i wspaniali! Nowy rząd przystąpił do swoiey pracy, i naypierwey zadekretował, iż Genuenczykowie nie mogą dosyć bydź wdzięcznemi rzeczypospolitey Francuzkiey i jenerałowi Buonaparte za odzyskane prawa i wolność.

Z Hagi d. 24 Czerwca.

Przygotowania do naszey wyprawy, które nieco zdawały się ustawać, rozpoczęły się na nowo z żywością. Woyska przeznaczone do niey w zupełnym są poruszeniu: Batalion gwardyi narodowey w Amsterdamie przysłał onegday do zgromadzenia narodowego, adres z prożbą, aby mogł także do tey wyprawy należeć. Rożne kluby i towarzystwa po otwierały subskrypcye do zebrania funduszu dla wynadgrodzenia tych, którzy się naylepiey w tey wyprawie popiszą. Wydział ziednoczenia przesłał iuż summy służyć maiące na powiększenie płacy dla officyerow i żołnierzy, którzy do tey wyprawy użyci będą. A ponieważ i iazda będzie na okręty wziętą różne regimenta naszych huzarow staraią się przez wszystkie sposoby, aby i one do wyprawy mogły należeć.— Mniemanie iest prawie powszechne, osobliwie między żołnierstwem, iż ta wyprawa nie iest w prost przeciw Anglii wymierzoną. Inni zapewniaią iż ma zamiar odzyskanie wydartych nam osad i dzwignienie upadłego handlu. Na granicy Oberyssel część 3go batalionu drugiey pół brygady nie chciała wyyść na mieysce, z którego ią na okręty wsadzić

miano, wymawiaiąc się iż tylko do służby lądowey a nie do morskiey przyiętą była. Jenerał Daendels, który ma jeneralną kommendę nad tą wyprawą, udał się zaraz w te okolice dla doyścia właściwych przyczyn tego oporu.

Admirał Lucas niechcąc się wyroku swego doczekać dnia*onegdayszego w Schiedam umarł. Ciekawa iak się proceſs względem iego wyprawy na przylądek dobrey nadziei skończy.

Baron Bielefeld zawiaduiący Króla Pruskiego intereſsami przy rzeczypospolitey Batawskiey miał wczoray pierwszą audyencyą u prezydenta zgromadzenia narodowego i oddał mu nowe zaufalne listy. Tym krokiem uznał dwór Pruski formalnie naszą rzeczpospolitą, co iest dla całego narodu rzecz nader miła bo przez to pokoy i zgoda między przyiaciołmi i nieprzyiaciołmi domu Oranii znowu przywròconą bydź może. — Mowią, iż dom ten przy powszechnym pokoiu przyzwoite wynadgrodzenie w Niemczech dostanie. Nasz obywatel Bordaux, zawiaduiący intereſami naszemi w Berlinie został podobnież od dworu Pruskiego w charakterze swoim uznany. Uznanie to rzeczypospolitey naszey przez Pruſsy, szczegulniey usiłowaniom Francuzkiego rządu i iego posłowi w Berlinie obywatelowi Caillard przypisać należy.

Na proiekt obywatela Vonk względem wyprawy pełnomocnikow naszey rzeczypospolitey do Francyi dla dopilnowania się w negocyacyach pokoiu z Anglią, uchwaliło zgromadzenie wstrzymać się ieszcze, ponieważ możemy się w tey mierze na wierność naszego allianta spuścić, ieżeli Anglia szczere kroki do pokoiu uczyni, oczem ieszcze wątpić potrzeba, pomniąc na przeszłe iey postępowanie.

W Lill czynią już przygotowania do konferencyy pokoiu, które tam pełnomocnicy dyrektoryatu i Angielskiego dworu odprawiać maią. Garnizon w tym mieście ma bydź do 6000 wzmocniony i mieszkanie dla pełnomocnika Letourneur wyporządzone.

Z Kopenhagi d. 24. Czerwca.

W przeszłą środę, d. 21 między 7 i 8 zrana przestał żyć z żalem powszechnym szanowny stanu minister hrabia Bernstorff, na którego pochwałę następuiące cztery wiersze napisano:

Jadis la France a pleuré son Turenne,
L'heureuse Rome son Titus,
Son Marc Aurele, son Mecene:
Pleurez Danois, pleurez Bernstorff n'est plus.

Niegdyś Francya płakała swego Turyna, szczęśliwy Rzym swego Tytusa, Marka Aureliusza i swego Mecenasa: płaczcie Duńczykowie, płaczcie, już niemasz Bernstorffa!

Z Konstantynopola d. 29. Maia.

Internuncyusz Ceſsarski oznaymił tu d. 20 t. m. o zawarciu przedugodnych artykułów pokoiu między Austryą i Francyą; ale Porta iuż o tym 14 dniami wcześniey od Xcia Wołoskiego Ypsilanti wiedziała. Zbuntowany basza Widdiński Paswan Oglu iuż się pogodził z rządem. Rząd mu daie kilka millionow piastrow, aby zaległości woysku swoiemu wypłacił; i mogł ie rozpuścić; procz tego utrzymał się na swoim urzędzie.

Z Hagi d. 27. Czerwca.

Już większa część Batawskiego woyska, które do maiącey się przedsięwziąść

wyprawy do wsadzenia na okręty iest przeznaczone, z połnocnyh Hollandyi fortec, gdzie dotąd stało, do Helder i Texel maszeruie, gdzie iutro zacznie na okręty w siadać. Magazyny i ammunicye znayduią się na transportowych okrętach. Jenerał Daendels ieszcze z Zwoll nie powrocił, gdzie dla dowiedzenia się przyczyny dla czego tamteysza cześć woyska niechciała rozkazow słuchać, poiechał. W Delft także się dwie kompanie poyściu na okręty sprzeciwiły.

W Schiedam zaszły zaburzenia, i część stoiącey tu iazdy odebrała rozkaz maszerowania tam.

Zgromadzenie uradziło wysłać kommisyą do Campen, dla zagodzenia zakłóceń między rządem i obywatelami.

Administracya Hollandyi odpowiedziała zgromadzeniu na iego pogrożenie exekucyą, ieżeliby ta prowincya odwlekła dłużey zatrzymane zapłaty.

Króla Pruskiego rezydent baron Bielefeldt oznaymił d. 23 prezydentowi zgromadzenia, że od swego dworu odebrał rozkaz donieść Batawskiemu rządowi, że ministeryum Pruskie przedsięwzięło potrzebne śrzodki do powrócenia papierów i protokołow uczynić, które sekretarz Millingen z kwatery Nimwegen do Wezel wywiozł, o które minister Francuzki Caillard notę podał, i że o poszukiwaniu tych papierów nie omieszka rządowi Batawskiemu dalszych wiadomości udzielić.

Z *Mantui d. 6. Czerwca.*

Kommenderuiący tu Francuzki jenerał Miollis, pisał do naszey municypalności dziwiąc się, że w Mantui nie masz żadnego upominku na pamiątkę Wirgilego, który się w Mantuańskim rodził. "Proszę was, mowi w swem liście, abyście choć prostą piramidę wystawili, któraby okazywała mieysce, gdzie ten nieśmiertelny autor Eneidy &c. rodził się i żył.„ Municypalność wezwała zaraz wszystkich kunsztmistrzów, aby iey podali wzory piramidy, która na wspaniałym podnoszku w Piebole, nie daleko tego mieysca, gdzie podług tradycyi naypodobnieyszym iest, że się Wirgili rodził postawiona będzie. Ta piramada ma bydź krzakami mirty, dębowemi i laurowemi obsadzona. Na pierwszey stronie będzie takowy napis:

Primus ego in patriam mecum (modo vita supersit)
Aonis rediens, deducam vertice musás.
Primus Idumeas referam tibi, Mantua, palmas.

Z drugiey:

- - - - Olim
Nec spes lipertatis erat, nec cura peculi

Z trzeciey:

O Meliboce, Deus nobis hæc otia fecit.

Z czwartey:

Nat. Pub. Virgilii Maronis sacrum.

Po Polsku: Z pierwszey strony:

Pierwszy ia, (ieżli życie wystarczyć podoła)
Wracaiąc do oyczyzny z Aonu wierzchoła
Muzy zprowadzę z sobą, ciebie pierwsi chwalmy.
Mantuo! Idumeyskie przyniosę ci palmy.

Z drugiey:

- - - - dokąd się z Galateią żyło,
Ni nadziei wolności, ni trzod pieczy było.

Z trzeciey:

O Melibeiu! wzdy nam Bog te sprawił wczasy!

Z Czwartey:

Narodz. Publiusza. Wirgiliusza, Marona poświęcono.

Odezwę, którą z tey okazyi municypalność wydała, mieści w sobie pochwałę patryotyzmu Wirgilego.

DODATEK

DO Nru. 56.

GAZETY KRAKOWSKIEY

We Srzodę Dnia 12. Lipca 1797.

Z Neuwiedzkiey gazety d. 28. Czerwca.

Jak to? prezydent Batawskiego zgromadzenia doniosł wczoray uśmiechaiac się deputowanym, iż d. 19 czerwca zrana nadzwyczayny kuryer z Berlina do Hagi z wiadomością przybiegł, że P. Bielefeld Króla Pruskiego rezydent, dawne negocyacye i związki polityczne z naszą rzeplitą odnowić ma. Więc Król Pruski uznaie złożenie Xcia Oranii, teraźnieyszy republikancki rząd i wszystko co ma do tego związek. — Boże Niebieski iakże się czasy odmieniaią? Gdy Król Pruski zdobył w roku 1778 przez Xcia Brunswickiego sztadhudorowski rząd, i ten w Hollandyi zagwarantował, można z teraźnieyszych zdarzań łatwo poznać, co są gwarancye, i iak się wielka potencya od swych obietnic przez okoliczności łatwo da odwieść! O iakie uwagi do poznania świata!

Z Chioggia d. 15. Czerwca.

Publikowano tu dwa następuiące manifesty z powodu wniścia Austryakow do Istryi.

My Raimond hrabia de Thurn &c. &c.

Gdy smutne zdarzenia które teraz duch zupełney desorganizacyi w rożnych częściach państwa Weneckiego zrządził, zwrociły nie bezprzyczyny w tę stronę baczność J. C. K. Apost. Mci monarcha ten troskliwy o zapewnienie spokoyności poddanym swoim przez utrzymanie dobrego porządku w sąsiedzkich prowincyach, poczytywałby za uchybienie oycowskiey swoiey pieczołowitości, gdyby dłużey zwłoczył użycie nayprzyzwoitszych srzodkow w przedmiocie tak w ninieyszych okolicznościach ważnym. Tym więc powodowany duchem, tak dla zabezpieczenia prowincyi Istryi przeciw okropnym skutkom całkowitey odmiany, która iuż w innych częściach Państwa Weneckiego nastąpiła, iakoteż dla utrzymania się przy dawnych i nieodzownie sobie służących prawach, osądził wprowadzenie tam woysk swoich za rzez koniecznie potrzebną.

To woysk wkroczenie będzie zapewne mieszkańcom wspomnioney prowincyi

powodem do okazywania ku osobie J. K. Mci wdzięczności za tę pieczołowitość którey doznawanie ciągłe spokoyności, i bezpieczne używanie własności swoich winni będą. Z tego więc powodu spodziewa się C. Jmć, iż każdy mieszkaniec przykładanie się ile w mocy iego bydź może, do zachowania dobrego porządku weźmie sobie za powinność, gdyż tym sposobem każdy dozna dzielney nad swym maiątkiem i osobą woysk Austryackich opieki; przeciwnie zaś naysurowiey karanym będzie, ktokolwiek odważy się w iakimkolwiek sposobie sprzeciwiać dobroczynnym J. C. Mci zamiarom. Dan w Capo d'Istria dnia 10 czerwca 1797.

Raymond hrabia de Thurn Ces. kommissarz.

Drugi Manifest.

~~Że J. Ces:~~ Krol: Apost. Mość przekładaiąc łagodność nad surowe karanie zaślepienia poddanych swoich, którzy bądź w celu usunienia się od usług kraiowych, bądź pod innym iakimkolwiek podłym i nagannym pozorem, z powodu złey woli lub słabości umysłu z kraiow iego dziedzicznych do Istryi lub innych kraiów uszli; chce ich na dobrą zwrocić drogę, i na powrot do chwalebnych praw wiernym poddanym służących dobrotliwie te obłąkane osoby przypuścić. Niżey podpisany szczegulniey od swego monarchy umocowany deklaruie i ogłasza, iż J. K. Ces: Apostol: Mość raczył zupełną amnestyą i darowanie winy przyrzec wszystkim wymienionym osobom, które bądź z złey woli, bądź przez podłość uchodząc przed dopełnianiem obowiązkow winnych poddanych haniebnego dopuścili się emigracyi występku. W tym więc zbawiennym zamiarze podaie im się do wiadomości.

1. Wszyscy ci którzy emigrowali w myśli uchronienia się stanu żołnierskiego, rownie iak owi, którzy z innych cywilnych oddalili się powodow, są do tey powszechney amnestyi przypuszczeni.

2. Tegoż dobrodziejstwa używać będą wszyscy ci którzy do mieszkań swoich i zwykłych zatrudnień powrocą, rownie iak owi, którzy ieszcze bawić w Istryi zechcą lub staną pod protekcyą którey dawniey używali. Dan w Capo d'Istria d. 10 czerwca 1797 roku.

Raymond hrabia de Thurn Ces. kommissarz.

I hrabia de Klenau jen. major i kommendant.

Z Düsseldorf d. 22. Czerwca.

Nadszedł tu rozkaz jenerała kommenderuiącego armią Sambry i Mozy, który nas mocno zadziwił: treść jego iest, iż kraina Berg ma codziennie dostawić 500 ludzi do robot około fortyfikacyi miasta naszego; samo miasto podobnież po 50 ludzi dodawać będzie, a 300 Saperów Francuzkich iuż tu do pomagania robotnikom przybyło. Pytamy się z niespokoynością ieden drugiego co za przyczyna tak nadzwyczaynych kroków, w czasie, gdzie wszelka powierzchowność zdaie się nas o bliskim i powszechnym zapewniać pokoiu....

Zakładnicy uprowadzeni do Givet i tam dla tym pewnieyszego wypłacenia ostatniey kontrybucyi zatrzymani, powrócili iuż na łono swych familiy.

Z Medyolanu d. 19. Czerwca.

Ogłoszono tu rozkaz jenerała Buonaparte w Montebello d. 10. czerwca datowany w następuiący treści: 1.) Granice pomiędzy Lombardyą, Modeną, Regio i Parmą, tak oznaczonemi będą iak były ozna-

czone w miesiącu prairial roku 4go. 2.) Zakazuie się wyraźnie, aby nikt bądź to Francuz, bądź Włoch z rzeczypospolitey Cysalpińskiey nie ważył się mieszać spokoyności mieszkańców Parmeńskich. 3.) Dezerterowie uciekaiący na grunt rzeczypospolitey Cysalpińskiey równie iak i złoczyńcy, wydani będą.

Piszą z Werony iż pomiędzy woyskiem dywizyi jenerała Angereau zaszły z błahey przyczyny kłotnie. — Niektòrzy żołnierze urażali się na swych kollegòw, że im ci w potocznym mòwieniu dodawali imie *Obytel*, przyszło do bitwy i krwie rozlewu. I z tey to przyczyny, jenerał Angereau zakazał używania wyrazu. *Mospanie*.

List z Nowary d. 15 datowany donosi co następuie:

Kilku przechodzących tędy dnia onegdayszego Piemontczyków powiadało że w Niedziele po południu zaczeło się w Turynie iakieś zamieszanie pokazywać; noc była spokoyna, ale dnia następuiącego większy ieszcze od poprzedniego pokazał się rozruch. Dnia onegdayszego o godzinie 5 w wieczor przyszła sztafeta do kommenderuiącego posterunkami wzdłuż Teciny rozłożonemi. Niewiadono iakie ta sztafeta przyniosła nowiny, ale w twarzach officyerów wielką niespokoyność czytać można było. W Mondowi znaleziono poprzylepiane kartki z napisem: *Wolnoss albo Smierć*. Bataliony które były w marszu ku Ormea cofniono do Turynu. Ze woysko z 10,000 ludzi złożone które w bliskości Nowary stoi, od kilku miesiący płatnym nie iest, Król przeto na ich zaspokoienie przedsięwziął przedać niece dóbr.

Z Lugano d. 18. *Czerwca.*

Dnia wczorayszego jenerał Buonaparte przybył do Como z małżonką swoią, Margrabią de Gallo, tudzież wielu innemi jenèrałami i adiutantami pod eskortą 75 dragonow; domyślaią się że w tym mieście nieiaki czas zabawi.

Z Palma d. 21. *Czerwca.*

Dnia 10. przyszła do Gorycyi, wiadomość że w Isola i Cittanowa miastach Istryi wybuchnęła insurrekcya. Jenerałowie Wallis i Mack mieli z tey przyczyny konferencyą, po którey wyszło dwa bataliony Klebeek i Strafsoldo ku Tryestowi; jak tylko woyska te staneły na mieyscu przeznaczenia, regiment jenerała Jordis z drugim innym poszedł do Istryi i w Capo-Jstria orła Cesarskiegoo zawieszono. Jenerał Terzi nadciąga także z swym korpusem.

DONIESIENIA.

Przez C. K. sąd szlachecki Krakowski Gallicyi zachodniey mocą nineyszego Edyktu wszystkim tym, do których należy, wadomo się czyni: Od sądu pozwolono iest, aby do ogólnie wszystkich przedtym w Gallicyi zachodniey teraz zas w cyrkule Sandomirskim i Radomskim leżących tak ruchomych, iako i nieruchomych dobr Przewielebnego Xiędza Józefa Szaniawskiego opata Wąchockiego, zbieg wierzycielow był otwarty. Nineyszemi przeto wszyscy, którzyby iakiekolwiek na przeciw zadłużonego prawo mieć rozumieli, obwieszczaią się, ażeby aż do dnia 11 Wrzesnia pretensye swoie przez wydanie zwykłego pozwu na przeciw postanowionego w osobie Adwocata Ignacego Spyteckiego, Kuratora masfy konkursowey, do tuteyszego sądu szlacheckiego tym pewniey podawali, i w tym nie tylko rzetelność swoiey pretensyi, ale też i prawo, mocą którego w tey lub owey klasie umieszczonemi bydź żądaią, okazali, ile że po upłynieniu przepisanego czasu nikt więcey słuchany nie będzie, i ci, którzy do tego czasu z pretensyami swemi do sądu nie nadgłoszą się, od wszyst-

kich rzeczonego dłużnika w cyrkule znayduiących się dóbr, bez żadnego wyięca oddaleni zostaną, chociażby im lub prawo do wspólnego porachunku służyło, lub rzeczy iakiey prawem własności z massy domagać się mogli, lub gdyby ich pretensya na rzeczy iakiey nieruchomey do dłużnika należącey zabespieczona była tak dalece, iż takowi wierzyciele, gdyby massie winni byli, mimo tego, iż im prawo do nadgrodzenia sobie własności lub zapisu służyć mogło, dług zapłacić powinni będą.

A ponieważ podług przepisu zbioru sądowego w rozdziale 9tym §. 86 obranie administratora massy, tudzież deputacyi wierzycielom nakazane iest, przeto wszystkich wierzycielow na dnień 16 września 1797 o godzinie 9 zrana do tuteyszego C. K. sądu szlacheckiego tym napomnieniem z wołuie się, iż tego samego dnia tymczasownie ustanowiony administrator massy lub potwierdzonym, lub też inny obranym, podobnież też i deputacya wierzycielow, do którey iednak nikt, iak tylko wierzyciel tey samey massy zdolnym bydź może podług §. 93 i 94 obroną bydź ma, oraz zaś, przepisy, podług których dobra administrować się powinny, iaką władzę deputacya względem administracyi massy ma, i iak daleko administrator deputacyi zalecenia dopełniać powinien, ustanowiene będą. Przeto wierzycielom na wyznaczony dzień tym pewniey stawic się należy, gdyż inaczey podług §. 95 Zbioru sądowego na ich niebespieczeństwo obranie tak administratora, iak i deputacyi wierzycielow od tuteyszego sądu nastąpi. Podług tego więc każdy ma sobie postąpić, i szkody unikać, gdyż w tym na C. K. dziedziczne kraie ustanowionyah praw przepis zachodzi.

Dan w Krakowie dnia 19 Czerwca 1797 roku.

Ex Consilio Cæs. Reg. Fori Nobilium, Cracoviensis Galiciæ occidentalis, affixum 17

Woyna.

Piekarski.

Olechowski.

Jozef Elzner.

Z. C. K. Zachodn. Gal. dobr rządowych administracyi do każdego wiadomości obwieszcza sie iż dla sprzedaży Zachodnio Galicyiskiego żelaza porządny skład, w C. K. mieście Krakowie sporzadzony, i takowy skład przez publiczna licytacyą ktora na dzień 20. t, m. wyznaczona wteyże samey C. K. rządowych dobr administracyi na grodzkiey ulicy w kamienicy pod Nrem 97 o ranney 9tey godzinie odprawiać się maiąca, zaarendowany będzie.

Życzący, na wspomniony dzień do takowego przedsiewziecia z tym dokładem zapraszaią sie, aby każdy zdatney kaucyi złożenie udowodnił, i dalsze do tey okoliczności potrzebne kondycye przyiął. W Krakowie dnia 5go lipca 1797 roku.

Uwiadomienie od Szch. Maigistratu na Podgorzu d. 3. lipca wydanego, będzie sie odprawiać publiczna lycytacya na dniu 21. lipca 4. i 18. sierpnia zrana o godzinie 9. a po południu ogodzinie 3. w domu Petkowskich murowanym, N. 110. oznaczonym, roznych rzeczy ruchomych to iest sreber, porcellany, stołow, stolikow, zwierciadeł, obrazow, i innych sprzetow domowych tudzież winn węgierskich w beczkach i w butelkach, wudek w butelkach, ktora to licytacya rozpoczynac sie bedzie od urzędowych tax, na ktorą to licytacyą Prześwietne Publikum z gotowemi pieniadzami w dniach przepisanych zaprasza się.

Podobnież z wyż wyrażonego rozkazu będzie licytacya domow, to iest drewnianego N. 27. stoiącego z stayniami, mieszkaniami, i przynależytościami urzędownym inwentarzem, w dniach 8 sierpnia 9. Września 9. Października zrana o godzinie 9. rozpoczynaiąca sie od taxy urzędowey ryń. 1500.

Rowniez dom murowany, N. 110 oznaczony z wygodnemi pomieszkaniami stayniami, wozowniami, i przynależytym urzędownym inwentarzem, podług taxy Cesarskiey indzyniery od ryń. 1090. 40. kr. rozpoczynać się będzie, na dniu 8. sierpnia 9. września 9. października na ktorą licytacyą prześwietne Publikum zaprasza się.

Na dniu 27 czerwca r. b. uciekła dziewczyna imieniem Dorota Szraybowna z urodzenia Niemka Warszawianka, lat maiąca 13 ale wybiegłośc i dowcipnośc nad lata; wzrostu nie wielkiego głowa duża nie w proporcyi wieku, włosy ostrzyżone ciemne sama biała, pochyła, oczy blado siwe, gadatliwa, umie trochę pisac po Niemiecku i po Polsku; religi ewangelickiey, nałog tez ma obrzydliwy, mieścić się nie może w czystym posłaniu. Jeżli tę dziewczynę kto ma u siebie niech da zaświadczenie, a nadgrodę ieszcze nabędzie, aby ia trzymał dla wiadomości iey matki, gdyż oddana w opiekę; wzrostu małego, krępa; spodnicę miała na sobie w paski błękitne płocienko, kamizelka biała dymowa, koszul kilka wzięła, fartuch Hollenderski. Ta Pani u ktorey ona była prosi o uwiadomienie do klasztoru Jchmć Panien Wizytek na biskupiu a zaręcza że żadnego połoakowania mieć ten nie bedzie kto ią wziął, owszem wdzięcznośc i ieszcze dadzą odzienia) przez sumienie donieść należy aby uchylić w szukaniu expensy, a matce iey nie czynic zasmucenia, a inaczey będzie w szukaniu krzywda z obu stron, ieśli po ludzku nie będzie dana wiadomość.